

Силабус курсу **Наукова бібліографія: практикум**

Освітній вищий ступінь – доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 06 Журналістика
Спеціальність: 061 Журналістика
Освітньо-професійна програма «Журналістика»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки – 1, семестр – 2
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Дні занять: згідно з розкладом, ауд. 110
Консультації: згідно з розкладом, ауд. 110

Мова викладання: українська

Керівник курсу

кандидат історичних наук, доцент Гуцал Петро Зеновійович

Контактна інформація   phucal@tnpu.edu.ua ; phucal@ukr.net
096 102 10 59

Опис дисципліни

У процесі підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «Журналістика» необхідно забезпечити опанування ними системних знань з наукової бібліографії як необхідного чинника в науково-дослідницькій діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Наукова бібліографія: практикум» є формування в аспірантів спеціальності «Журналістика» таких компетентностей:

- здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння сутності, методів і процесів розвитку наукової бібліографії, передусім вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;
- здатність планувати і результативно здійснювати комплексні дослідження, зокрема в галузі журналістикознавства, на основі системного підходу, цілісних наукових знань, критичного аналізу із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність аналізувати медіаконтент з погляду класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів;
- здатність використовувати передові науково-концептуальні та методично-парктичні знання в галузі соціально-комунікаційної науково-дослідницької діяльності на межі різних предметних галузей;
- здатність застосовувати знання з галузі медіа та соціальних комунікацій у своїй професійній і науково-дослідницькій діяльності.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
Лекції	Прак-тичні заняття	Самос-тійна робота			
Денна форма навчання	Денна форма навчання	Денна форма навчання			
2		14	Тема 1. Бібліографія як наука і практична діяльність. Інформаційно-бібліографічна культура.	Знати форми існування, внутрішню структуру та властивості бібліографічної інформації як посередника у системі соціальних комунікацій, розуміти процеси бібліографічної діяльності, знати способи групування бібліографічних записів й описів, форми інформаційно-бібліографічного обслуговування. Знати методику оформлення бібліографічних записів, методику анотування і реферування, складання індексів УДК	Розгляд та аналіз основних понять, проблем і дискусійних питань, виконання тестів, самостійної роботи з навчально-методичною і науковою літературою та інтернет-джерелами.
2		14	Тема 2. Принципи і методи бібліографічної діяльності.	Вміти збирати, укладати та систематизувати бібліографічну інформацію з певної наукової теми, користуватися інформаційно-бібліографічними ресурсами. Вміти за допомогою бібліографічної інформації знаходити актуальні теми в науці, зокрема журналістикознавстві, складати й оформлювати бібліографічні описи відповідно до чинних в Україні стандартів і міжнародних стилів цитування.	Розгляд актуальних питань наукового пошуку, ведення дискусії, виконання дослідницьких завдань, самостійної роботи згідно з певною науковою темою.

6	2	26	Тема 3. Складання бібліографічно-го запису та бібліографічно-го опису, їх заголовків згідно з діючими стандартами в Україні.	Цілісно аналізувати й опрацьовувати інформацію для складання бібліографічного опису, здійснювати відбір літературних та онлайн-джерел, обирати спосіб групування бібліографічних записів у списку використаних джерел для обраної наукової теми відповідно до існуючих в Україні бібліографічних вимог і стандартів	Творча робота з виконання певного наукового завдання, вирішення проблемних питань, аналітична системна робота з навчальною науковою літературою та онлайн-ресурсами.
4	2	26	Тема 4. Складання бібліографічно-го запису відповідно до міжнародних стилів цитування і бібліографічних описів.	Системно й критично опрацьовувати інформацію для складання бібліографічного опису, здійснювати відбір джерел, обирати спосіб групування бібліографічних записів у списку використаних джерел згідно з найбільш поширеними міжнародними стилями цитування	Постановка проблемних запитань, дискусія, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з науковою літературою та інтернет-джерелами.
4	2	14	Тема 5. Анотування і реферування наукових текстів. Бібліотечно-бібліографічні класифікації.	Володіти методикою анотування текстів різноманітних видів, їх реферування, уміти скласти реферати різних типів для публікації в наукових виданнях і належної наукової комунікації. Вміти охарактеризувати систему бібліотечно-бібліографічних класифікацій.	Робота з різними джерелами, узагальнення та аналіз матеріалу, систематизація наукових даних.
			Разом	120	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 01	Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в медійній галузі, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки
ЗК 04	Здатність до пошуку, оброблення та системного аналізу інформації з різних джерел
ЗК 06	Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ФК 01	Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
ФК 09	Здатність використовувати найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі соціально-комунікаційної науково-дослідної діяльності на межі предметних галузей.
ПРН 04	Демонструвати здатність використовувати найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі соціально-комунікаційної науково-дослідної діяльності на межі предметних галузей.
ПРН 05	Обирати адекватну предметові дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі журналістики.
ПРН 09	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науково-дослідницькій і професійній інноваційній діяльності.

Літературні джерела

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Видання офіційне. – Київ : ДП «УкрНДНЦ» 2016. – 16 с.
URL: http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/DSTU_8302-2015.pdf
2. ДСТУ 3582–2013. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. Видання офіційне. – Київ : Держстандарт України, 2014. – 26 с.
URL: http://archeos.org.ua/wp-content/uploads/2015/01/DSTU_3582_2013.pdf
3. ДСТУ 7157:2010. Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості. Видання офіційне. – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – 13 с.
https://ntb.pstu.edu/images/N-rabotniku/DSTU_7157_2010.pdf
4. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Набув чинності з 1 липня 2016 р. Розробник: Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Національний стандарт України. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf
5. Женченко М. Загальна та спеціальна бібліографія: навчальний посібник. – Київ :

Жнець, 2011. – 256 с.

6. Женченко М. Складання та оформлення бібліографічних описів у списках джерел до наукових робіт: навчально-методичний посібник. – 5-е вид., випр. – Київ: Жнець, 2015. – 64 с.

7. Захарова І. В., Філіпова Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – 336 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1437_70481632.pdf

8. Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного опису документа (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»). Державна наукова установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова». URL: <http://www.ukrbook.net/zakony/metodrek.pdf>

9. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редколегія: В. Пашкова, О. Воскобойнікова-Гузева, Я. Сошинська, О. Бруй; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – 117 с. URL: <https://cutt.ly/jrAYHxU>

10. Приклади бібліографічних записів. Державна наукова установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова». URL: http://www.ukrbook.net/zakony/prykl_bib_zap.pdf

Додаткові джерела

1. Бібліограф. URL: <https://jobs.ua/dkhp/articles-2368>

2. Бібліографічний список: основні правила. URL: <http://bv.nbu.gov.ua/uk/node/13>

3. Складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій: методичні рекомендації / уклад. О. М. Устіннікова; Державна наукова установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова». – 3-є вид. – Київ : Книжкова палата України, 2017. – 19 с.

4. Складання бібліографічного запису на книги та брошури для каталогів і картотек: методичні рекомендації / уклад.: Л. В. Вербицька, О. М. Устіннікова; Державна наукова установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова». – 2-е вид., випр. – Київ : Книжкова палата України, 2017. – 63 с.

1. AMA Style. URL:

https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/ama_style/index.html

2. APA Style. URL: <https://apastyle.apa.org/>

3. APA Style Introduction. URL:

https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html

4. Chicago Style Introduction. URL:

https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/chicago_manual_17th_edition/chicago_style_introduction.html

5. Information and documentation. Guidelines for bibliographic references and citations to information resources. URL: http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/

6. International Standard Bibliographic Description (ISBD). URL: https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_2007-en.pdf

7. MLA In-Text Citations: The Basics. URL:

https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/mla_style/mla_formatting_and_style_guide/mla_in_text_citations_the_basics.html

8. MLA Overview and Workshop. URL:

https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/mla_style/mla_overview_and_workshop.html

9. VAK.in.ua. URL: <https://vak.in.ua/>

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів і перескладання.* Творча робота, яка виконана з порушенням термінів без поважних причин, оцінюється нижчою оцінкою (75% можливої максимальної кількості балів за встановлений вид діяльності). Перескладання модуля можливе за наявності поважних причин.

- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і викладач допускає їх до захисту з коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %. Списування під час виконання модульних завдань і складання заліку заборонено (у т. ч. з використанням мобільних засобів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування.

- *Політика щодо відвідування.* Відвідування навчальних занять під час навчального процесу є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, надзвичайна ситуація, міжнародне стажування, участь в науковій конференції чи в представленні соціального проекту тощо) навчання може відбутися дистанційно за погодженням з викладачем.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за курс розраховується наступним чином:

<i>Теми оцінювання</i>	<i>% підсумкової оцінки</i>
Тема 1	14
Тема 2	14
Тема 3	16
Тема 4	16
Тема 5	16
Підсумковий контроль – залік	24

Шкала оцінювання знань аспірантів

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	Відмінно (зараховано)
B	85–89	Добре (зараховано)
C	75–84	Добре (зараховано)
D	65–74	Задовільно (зараховано)
E	60–64	Задовільно (зараховано)
Fx	35–59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, тести, творчі завдання для самостійної роботи й аналізу);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі Moodle.